

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ: ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ (Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ)**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ**

Ο **αθλητισμός** είναι η συστηματική σωματική (αλλά και κατ' επέκταση ψυχοσωματική) καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική, με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση (ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες) στο αθλητικό και κοινωνικό γίνεσθαι, δηλαδή είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της.

A. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ:

1. Η συμβολή του αθλητισμού στην ανάπτυξη του σώματος είναι καθοριστική, αφού με την άθληση ο άνθρωπος αποκτά φυσικές ικανότητες, δημιουργεί εύρωστο κορμί και διασφαλίζει την υγεία.
2. Επίσης προβάλλει τη σωματική αρμονία και το κάλλος.
3. Η άσκηση του σώματος βοηθά στην καλύτερη λειτουργία των νοητικών στοιχείων της ανθρώπινης προσωπικότητας, αναπτύσσει τις νοητικές δυνάμεις του ανθρώπου.
4. Χαρίζει και προκαλεί έντονη συγκινησιακή φόρτιση, ο ψυχικός κόσμος του ανθρώπου βρίσκεται σε εγρήγορση, βιώνει ποικίλα συναισθήματα προσπαθώντας να επιτύχει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, τη διάκριση.
5. Καλλιεργεί ηθικές αξίες όπως υπομονή, εργατικότητα, φιλία, συνεργασία κ.λπ.
6. Προτρέπει στον καθορισμό στόχων και υποδεικνύει τρόπους για την κατάκτησή τους.

B. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ:

Η προσφορά του αθλητισμού στην αρμονική ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας είχε γίνει αντιληπτή από τους αρχαίους Έλληνες, γι' αυτό και ο αθλητισμός απέκτησε κοινωνικό χαρακτήρα με τη μορφή πανελλήνιων αγώνων που συγκέντρωναν το ενδιαφέρον των πόλεων – κρατών. Το πνεύμα αυτό της συναδέλφωσης, της κοινής προσπάθειας, της άμιλλας εκφράζεται με την Ολυμπιακή Ιδέα, κατάλοιπα από τους Ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας. **Ειδικότερα η Ολυμπιακή Ιδέα δηλώνει:**

1. Τον κοινωνικό χαρακτήρα του αθλητισμού μέσα από διακρατικές αθλητικές συναντήσεις.
2. Προβάλλει διαχρονικές αξίες που κοσμούν την ανθρώπινη οντότητα και δεν αναφέρονται σε στενά τοπικιστικά πλαίσια, αλλά αποκτούν επίκαιρη σημασία σε κάθε εποχή.

3. Συμβάλλει στην επαφή των λαών, στη γνωριμία μεταξύ τους και στην άρση των όποιων προκαταλήψεων.
4. Διακηρύσσει την ειρήνη και την αρμονική συμβίωση των λαών.

Γ. ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ:

Ο σύγχρονος αθλητισμός αμαυρώνεται από αρνητικά στοιχεία που απέχουν πολύ από τα ιδεώδη και τις αξίες του:

1. Δεν αποτελεί πλέον ερασιτεχνική απασχόληση, αλλά επάγγελμα ιδιαίτερα προσοδοφόρο. Οι αθλητές παύουν, λοιπόν, να αγωνίζονται αποκλειστικά για τη δόξα, αλλά περισσότερο για το κέρδος.
2. Η εισβολή της διαφήμισης στους αθλητικούς χώρους μετέτρεψε την αγνή προσπάθεια σε προσοδοφόρα επιχείρηση, οι αθλητές γίνονται πηγή εκμετάλλευσης.
3. Ο κερδοσκοπικός χαρακτήρας του σύγχρονου αθλητισμού οδήγησε αθλητές, ομάδες, παράγοντες στον άγονο ανταγωνισμό, στον φθόνο και στις αντιζηλίες.
4. Κύρια επιδίωξη αποτελεί το θέαμα και όχι η επιβράβευση της ανθρώπινης προσπάθειας.
5. Ο θεατής μετατρέπεται σε φανατισμένο οπαδό που δε δικαιολογεί την ήττα, δεν εκτιμά την ανθρώπινη προσπάθεια, αλλά εκδηλώνει τα συναισθήματά του με βίαιες ενέργειες.
6. Οι αθλητές φροντίζουν να βρίσκονται στην κορυφή. Καταφεύγουν, λοιπόν, στη λήψη χημικών ουσιών, των γνωστών αναβολικών που καταστρέφουν τον ανθρώπινο οργανισμό, καταργούν την άμιλλα και καταρρίπτουν τα αθλητικά ιδεώδη.
7. Οι πολιτικές σκοπιμότητες έχουν εισβάλει και στον αθλητικό χώρο. Ειδικότερα:
 - α) Ανελεύθερα καθεστώτα χρησιμοποιούν τον αθλητισμό ως μέσο αποπροσανατολισμού του λαού από τα ουσιαστικά προβλήματα.
 - β) Αποβαίνει μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής, αφού η αποχή κρατών από διεθνείς αγώνες λειτουργεί ως ένδειξη διαμαρτυρίας για την πολιτική άλλων κοινωνιών στον διεθνή χώρο.
 - γ) Αποτελεί μέσο πολιτικής προπαγάνδας για επίδειξη πολιτικής κυριαρχίας.

Δ. ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ:

Σε ατομικό επίπεδο:

1. Απομάκρυνση του ανθρώπου απ' την ιδέα του χρήματος και της κατανάλωσης.

2. Καλλιέργεια κοινωνικής συνείδησης, πνεύματος αλληλοβοήθειας ικανού ν' απομακρύνει τον ανταγωνισμό και τον ωφελιμισμό.

3. Ανάπτυξη των αρχών του σεβασμού, της εντιμότητας και του ήθους.

4. Υιοθέτηση πνεύματος αυτοκριτικής, μέτρου κι ενός απλούστερου τρόπου ζωής.

5. Αποχή απ' τα στάδια, για να ευαισθητοποιηθούν οι αρμόδιοι φορείς.

Σε επίπεδο οικογένειας:

1. Προβολή φίλαθλου πνεύματος κι υγιών προτύπων απ' τους γονείς στα παιδιά.

2. Προσωπικό παράδειγμα γονέων (άθληση).

3. Διάλογος μεταξύ των μελών της οικογένειας για τη μετάδοση κατάλληλων αξιών, όπως το αθλητικό ιδεώδες. Ας μάθουν οι γονείς στους νέους πως αυτό που μετράει είναι η προσπάθεια, ο αγώνας κι όχι μόνο η νίκη.

4. Αξιοποίηση κλίσεων - ενδιαφερόντων των παιδιών για συγκεκριμένα αθλήματα από νωρίς.

Σε επίπεδο σχολείου:

1. Η εκπαίδευση θα πρέπει να παραμερίσει τον τεχνοκρατικό της χαρακτήρα και να μυήσει τους νέους σ' αξίες κι αθλητικά ιδεώδη.

2. Έμφαση σε περισσότερες αθλητικές εκδηλώσεις, αναβάθμιση μαθήματος στα σχολεία.

3. Δημιουργία καλύτερων και πιο σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων στα σχολεία.

Σε επίπεδο ΜΜΕ:

1. Να μη δραματοποιούν και να μην τονίζουν πράξεις βίας, οι οποίες ενδεχομένως θα ενισχύσουν τον φανατισμό και θα μετατρέψουν τους φιλάθλους σε τυφλούς οπαδούς (οπαδισμός).

2. Προβολή και επιδοκιμασία αθλητών που διακρίνονται για το ήθος τους.

3. Άμεση και έντονη καταδίκη αντιαθλητικών συμπεριφορών (και όχι ηρωοποίησης τους).

4. Προβολή αθλητικών προγραμμάτων και υγιών αθλητικών προτύπων.

Σε επίπεδο αθλητών και αθλητικών παραγόντων:

1. Οι αθλητές ας συνειδητοποιήσουν τον ρόλο και την αποστολή τους κι ας αποτελέσουν υγιή πρότυπα

για τη νεολαία με τη συμπεριφορά τους μέσα κι έξω απ' τους αθλητικούς χώρους, αφού συνιστούν δημόσια - επώνυμα πρόσωπα.

2. Δεν πρέπει να είναι υποταγμένοι στο κέρδος ή να προκαλούν με τη στάση τους. Είναι ανάγκη ν' αποβάλουν τον στυγνό επαγγελματισμό και ν' αγωνίζονται υπεύθυνα κι έντιμα. Με τη στάση τους μπορούν να περάσουν στον κόσμο μηνύματα συναδέλφωσης κι αγάπης. Εξάλλου, ο αθλητής που σέβεται τον συναθλητή του, σέβεται αύριο και τον συνάνθρωπό του στο μεγάλο παιχνίδι της ζωής.

3. Απαραίτητη είναι η συμβολή των συνδικαλιστικών οργάνων, τα οποία οφείλουν να τιμωρούν παραδειγματικά όσους αθλητές προβαίνουν σε αντιαθλητικές ενέργειες.

4. Πρέπει οι παράγοντες των ομάδων απ' την αδιαφάνεια και το παρασκήνιο να περάσουν στο προσκήνιο. Οι εταιρείες διέπονται από κανόνες, οι οποίοι χρειάζονται να τηρούνται απ' αυτές. Ο υγιής αθλητισμός θα διασωθεί με την προϋπόθεση ότι διοικείται από άξιους κι υπεύθυνους ανθρώπους.

5. Εξάρθρωση των κυκλωμάτων εκείνων (στη δαιτησία κ.ά.), που καταργούν την ισονομία στο χώρο του αθλητισμού και προωθούν τη διαπλοκή και τα στημένα παιχνίδια.

5. Επιβράβευση, με υλικά μέσα ή δημόσιες ανακοινώσεις, του ήθους κάποιων αθλητών, για να φυτρώσει ο σπόρος της αθλητικής ιδέας.

Σε επίπεδο κρατικό:

1. Στην αρχαιότητα οι αθλητικές αναμετρήσεις συνοδεύονταν από μουσικούς, θεατρικούς αγώνες ή άλλες εκδηλώσεις, κάτι που σήμαινε πως ήταν μια γιορτή. Αναλόγως σήμερα, η ύπαρξη άμιλλας κι καλλιέργεια του υγιούς αθλητικού ιδεώδους μπορεί να παραμερίσει τα όποια συμφέροντα. Αναγκαίως, λοιπόν, κρίνεται ο επαναπροσδιορισμός του αθλητικού ιδεώδους, προκειμένου ν' αποτελέσει ουσιαστική ψυχαγωγία και υγεία.

2. Εξυγίανση αθλητισμού, για αποδέσμευση από συμφέροντα, υλικές εξαρτήσεις, πολιτικές σκοπιμότητες κι ανταγωνισμούς, όχι αντικείμενο συναλλαγών και κερδοσκοπίας.

3. Οι πολιτικοί ηγέτες ας αναλάβουν το πολιτικό κόστος θεσπίζοντας κατάλληλους νόμους κι εφαρμόζοντάς τους αμερόληπτα προς κάθε κατεύθυνση. Πρέπει να τιμωρείται ο χρηματισμός των αθλητικών παραγόντων, η χρήση αναβολικών, ο αθέμιτος ανταγωνισμός, η έλλειψη σεβασμού στους αθλητικούς χώρους ή στους αθλητές κτλ., για ν' αντιμετωπιστεί έτσι το φαινόμενο του χουλιγκανισμού, του φανατισμού και της βιαιοπραγίας.

4. Ανάπτυξη κι υποστήριξη εγκαταστάσεων ή αθλητικών εκδηλώσεων σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, ώστε να καλλιεργηθεί το πνεύμα του ευγενούς συναγωνισμού και να γίνει πόλος έλξης των νέων, δίνοντάς τους την αναγκαία διέξοδο και την εκτόνωση τους.

Ε. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ένας φίλος σου συμμετείχε σε βίαια επεισόδια μετά το τέλος ενός ποδοσφαιρικού αγώνα. Σε μια επιστολή σου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου να προσπαθήσεις να τον αποτρέψεις από τέτοιου είδους εκδηλώσεις εξηγώντας του γιατί τέτοιες εκδηλώσεις αλλοτριώνουν στις μέρες μας τα αθλητικά ιδεώδη και αναλύοντας του τις πραγματικές αξίες του αθλητισμού. Έκταση 250-300 λέξεις